

„Primorski list“

izhaja vsaki 1., 10., in 20., dan v mesecu. Cena za celo leto 1 gl. 50 n., za pol leta 75 n. Posamezne številke se dobivajo v tabakarnah: Nunske ulice in Šolske ulice po 5 nov.

PRIMORSKI LIST

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse sa vero, dom, cesarja!

Uredništvo in upravnništvo

mu je v Gorici, Nunske ulice št. 10. — Nefran-kovana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Upravnništvo sprejema oglase in nazu-nila po pogodbi.

Odgovorni urednik in izdajatelj: J. Marušič.

Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.

Tiska: Hilarijanska tiskarna.

O dobrih in slabih naslednjih trgovstva

v življenju narodov.

(Govoril dr. Jos. Pavlica).

4. Poskusi proti slabim posledicam trgovstva.

Proti oderuštvi in potratnosti trgovstva so se pokazali razni poskusi, ktere hočemo naštet in kratko oceniti:

1. Prvi poskus sloni sam zopet na dobičkarstvu in to je centralizacija prodaje na drobno v zasebnih rokah. Poedini zasebniki ali tudi družba zasebnikov ustanovljajo velika skladišča in ogromne prodajavnice raznoteraga blaga. Dobra posledica takih prodajavnic je, da so stroški za polovico ali še za več manjši ko pri malih prodajavnicah. To je v prilog odjemavcem in ni v škodo dotičnim gospodarjem, ki pri velikem prometu tudi z malim odstotnim dobičkom bogatijo. Take velike prodajavnice najdemo zlasti po večih mestih n. p. na Dunaju (Emil Storch), v Rimu (Bocconi), v Parizu služe daleč na okrog prodajavnice Au Bon Marché, ki ima letne prodaje čez 150 milijonov fr. in do 10.000 oseb v službi; samo za reklamo potrosi vsako leto čez štiri milijone fr. — Tudi po manjših mestih naletiš na podobne poskuse t. j. bogatejši in spretnejši trgovci skušajo spraviti v svoje roke vso prodajo kakagega blaga n. pr. petroleja ali ustanovljajo na raznih konceh mesta podjetnice. Taka centralizacija je sama po sebi čisto naravna v današnjih časih, ali v zasebnih rokah je tudi silno nevarna za občinstvo, katero pride tako v odvisnost od bogatih spekulantom. Judovstvo je razumelo zna-menja časa in je povsod zasnovalo velike prodajavnice dobro vedoč, da občinstvo hodi po sili vkupovat, kjer je blago ceneje.

2. Drugi poskus je združništvo trgovcev, da si tako zmanjšajo upravne stroške in povečajo kapital proti velikim spekulantom in da eden drugemu podpirajo in — nadzorujejo.

Tako združništvo je zelo zdrava misel, katera edina bi mogla rešiti solidno trgovstvo in mu vrniti poštenje v očeh nezaupnega občinstva.

Žal, da trgovci sami niso prijatelji trgovskih zadrug, deloma zato ne, ker si ne zaupajo, deloma zato, ker ljubijo svobodo pri spekulaciji.

Slovenskim trgovcem v Gorici bi svetoval, naj ustanovijo mej seboj društvo, v katerem se bodo spoznavali, posvetovali in izobraževali. Zdjaj jih je v mestu že dovolj za tako društvo.

Nekateri slovenski trgovci (n. pr. prodajalci jestvin) bi se že zdaj lahko združili v zadrugo, s katero bi se osvobodili od tujega kapitala. Zadruga vseh slovenskih trgovcev z jestvinami na Goriškem bi bila že zdaj velika moč.

3. Tretji poskus proti slabim posledicam trgovstva so zadruga producentov: kmetov in obrtnikov. Njih zadruga imajo namen, da prodajajo pridelke in izdelke naravnost v roke odjemavcev brez posredovanja n. pr. vino, les, žito ali obleko ali posodo i. t. d. Kakor bo rasla pri kmetu in obrtniku stanovska zavest, tako se bodo množile njih zadruga. V Gorici imamo vinarsko zadrugo za Brda, snuje se pa že tudi mizarška zadruga.

4. Četrti poskus proti oderuštvi in sleparstvu so prodajavnice odjemavcev samih t. j. odjemalci (konsumenti), zlasti delavci, ustanovljajo svoje prodajavnice, v katerih vdobivajo blago za pošteno ceno. Take prodajavnice uspevajo v večih krajih, kjer je veliko prometa, torej zlasti v mestih.

Meščansko trgovstvo se je z vsoto silo vprlo proti takim prodajavnicam (konsumnim društvom i. t. d.). Z ozirom na politično važnost trgovcev meščanov je nemška avstrijska krščanska stranka točko skoraj izbrisala iz svojega programa. Toda pri vsem tem rase od leta do leta število in promet takih prodajavnic. Na Nemškem n. pr. je že 1412 konsumnih društev, v katerih je 46% delavcev udov. Nekatera taka društva imajo do

8¼ milijonov mark (5 milijonov gl.) prometa na leto. Na Angleškem imajo taka društva 1.100.000 udov in letnega prometa 32 milijonov funtov = čez 320 milijonov gl.

Boj proti tim društvom bo prav gotovo brezuspešen, društva bodo rasla z oliko in napredkom delavskega ljudstva. Trgovstvo ne more nič tim društvom. Trgovstvo hoče svobodo v cenah, v nakupovanju in prodaji nasproti ljudstvu, ta svoboda gre tudi ljudstvu nasproti trgovstvu. — Trgovstvo se neče samo združiti, še manj hoče, da bi mu smel kdo gledati v knjige, v račune in sploh v promet, zato pa nima pravice braniti ljudstvu, da se združijo in da si osnuje prodajavnice, ki so pod nadzorstvom. — Današnje ljudstvo ima z vladarjem vred vrhovno oblast v državi, daja pösave, nadzoruje ministere in ima pravico zantevati od ministrov in uradnikov račune o vsaki tudi najmanjši svoti, in tako gospoduje ljudstvo naj bi ne imelo pravice nadzorovati trgovstvo, kjer se gre za milijarde ljudskega zaslužka?! To je čisto nemogoče in vsi naporji se morajo izjaloviti vsaj do tedaj, dokler ne bo trgovsko samo se združilo in sprejelo nadzorstvo zastopnikov ljudskih.

Po teh načelnih naukih prašam: kaj pa je storiti pri nas Slovencih?

1. Mi smo narod trpinov, narod kmetov, obrtnikov in delavcev. Zatorej nam je potrebna združnja, ako hočemo sploh živeti in napredovati. Delavsko ljudstvo, ako ni združeno, je povsod sužno brezsrčnemu kapitalu.

2. Trgovstvo, ki služi slovenskemu ljudstvu, je na vseh konceh domovine našemu jeziku in napredku skrajno sovražno. Če je trgovstvo sploh nezanesljivo, kaj še le če je judovsko in tedaj naravnost sovražno odjemavcem kristjanom?!

Drugo, nejudovsko trgovstvo, je do malih izjem v boju s slovenskim ljudstvom kakor n. pr. v Celovcu, v Celju v Mariboru, v Istri, v Trstu, v Gorici i. t. d. Ljudstvo, katero nima do trgovcev sploh posebnega zaupanja, ne more imeti do sovražnih trgovcev prav nobenega zaupanja. Bati se je našemu ljudstvu po pravici, da ga sovražni trgovci izkoriščajo, da ga s tem tudi v narodnem oziru oslabijo in podjarmijo. To tudi izrecno povdarjajo radikalci. Bisogna farli sentire la poverta, pišejo njih judovska glasila. Kako zaupanje naj torej imajo slovenski odjemalci do takega trgovstva? Kako naj slovenski človek vstopi v prodajavnico trgovca, katerega je prejšnji dan slišal kričati najgrše primke Slovincem? Zato pa menim, da so italijanski radikalci v Gorici (mej katerimi je veliko judov) jako slabi svetovalci svojega naroda in zlasti še svojih trgovcev v Gorici. Narodna nestrpnost bo v Gorici slabo gospodarila. Po taki družbi bo it. meščanstvo glava bolela. — Bog dej, da bi se slovensko trgovstvo zdravo in pošteno razvijalo. Za zdaj je njegova moč majhna, v primeri s potrebami ljudstva nezadostna. Toliko večja je potreba, da zasnujemo povsod zadruga ljudstvu, da si opomore naš ubogi slovenski trpin. To je naloga nas izobražencev, kateri smo skoraj vsi izišli iz hiš delavskega ljudstva. Temu ljudstvu torej posvetimo moči in — srce.

Narodno gospodarstvo.

Zavarovalnice za govejo živino.

Leto je preteklo, kar so začeli snovati pri nas podporna društva za zavarovanje goveje živine v slučaju nezgode. V goriškem okraju je okolu 15 društev, katera izvršujejo svoj namen dobro in so marsikaterega kmetovalca obvarovala velike nesreče in mu obrisala solze v očeh, ko mu je kako govedo poginilo. V vsakem društvu zgodilo se je več ali manj nesreč pri zavarovanih govedih, in dobro bi bilo sestaviti statistiko vseh zavarovanih, ponesrečenih in odškodovanih

goved pri vseh društvih, da bi vsi živinorejci spoznali njihovo vrednost. Povdarjati moramo, da se ta društva le prepočasno ustanovljajo, kar priča, da primanjkuje zavesti za samopomoč.

Ker so koncem leta sklenila vsa društva svoje račune in bodo imela v najkrajšem času občne zbere svetovati bi bilo da se pri njih razpravi sledeče:

1. Skoraj vsa društva tožijo, da imajo pri zavarovanih govedih preveč nesreč, ter ne morejo izplačevati odškodnin. Naravno je, da ima društvo z dohodki dveh sto gl. primanjkljaj, ako pogine troje govedi; kaj pa tam kjer je poginilo 6-8 goved! Kako si pomagati? Posamezna društva so prešibka in bodo morala v kratkem prenehati, ako ne ustanovimo medsebojne „Zveze“ vseh društev, katera naj bi si v vsaki nesreči pri govedih pomagala. Želeti je, da se lani za sestavo pravil izvoljeni odbor zopet o tem posvetuje in stori prve korake. Vsa društva mu bodo hvaležna.

2. Vsa društva tožijo: živali pogine preveč. Seže sedaj ko imamo zavarovalnice za živino spoznavamo sami, koliko nesrečam je podvržen kmetovalec pri živini, ni čuda da se je mnogo kmetov zadolžilo radi enakih nesreč. Toda kako zaprečiti pri zavarovanih govedih nesreče? Veliko nesreč bi odvrnili, ako bi imeli v goriškem okraju živino zdravnik. V vseh deželah je za to poskrbljeno, le naša čezela, oziroma naš okraj, ga nima. Toda pomagajmo si sami. V Gorici naj se priredi nekak tečaj za lečenje gov. živine, kamor naj pošljejo vsa društva po dva moža, katera naj poslušata temeljne nauke o živinozdravstvu in naj se učita zdraviti navadne bolezni. . . . Poduk . . . j bi trajal 8-14 dni in naj bi ga vodil na kmetijski šoli živinozdravnik. Za ta poduk bi gotovo dal podporo deželni odbor, in naša kmetijska šola bi v tem oziru gotovo šla na roko.

3. Odbori naj strogo preiskujejo o nesreči, ali se ni zgodila po nemarnosti, ali hudobiji; ako postopa odbor premeško prijavljali bodo vedno nesreče pri živini najslabši, brezvestni člani. Boljše, da šteje društvo malo število vestnih, umnih članov, nego veliko število, brezvestnih. Vestni člani opomorejo šibkemu društvu, brezvestni pa vničijo tudi bogato društvo.

Toliko našim zavarovalnim društvom v predvarek!

O varčnosti.

2. Ohranjaj po svojih močeh svojo last.

Mnogokrat slišimo ljudi govoriti: „Varčevati moramo začeti pri žveplenkah“. Seveda se tega reka poslužujejo večinoma v šali, nekako zaničljivo, češ z malenkostni bodemo varčevali. In vendar tudi v tem reku tiči resnica. Z malim mora pričeti, kdor hoče doseči veliko. „Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača“, pravi narodni pregovor. Tako je tudi glede varčnosti. Kdor si hoče kaj prihraniti, gledati mora na vsako malenkost, skrbno paziti na vsako stvar. Kdor na malenkostne stvari ne pazi, si nikdar ne bo mogel opomoči. Pobožna navada je, da slučajno na tla padli kosček kruha poberejo, da bi ga kdo ne pohodil. Darov božjih ne smemo z nogami teptati. Z jednako obzirno stjo moramo ravnati z vsem, kar služi človeku in živalim: z obleko, lesom, hišno opravo, rokodelskim orodjem, jedjo in pijačo itd., pomneči besede Izveličarjeve: „Poberite ostale kosčičke, da konca ne vzamejo“. Niso li te besede Gospočove resen opomin k varčnosti, k skrbi za ohranjenje naše lasti. Gotovo je, da ničesar ne pokvariš iz hudobije, pa tudi iz zanikarnosti ne zanemari nobene stvari.

Žalostno je mnogokrat gledati ljudi, kako malomarno gospodarijo s svojo lastnino: Z obleko, pohištvom, orodjem. Komaj so n. pr. oblekli novo obleko in jo malo časa nosili, že je vsa umazana in razcapana. Skrbni človek pa nasprotno dolgo časa nosi jedno obleko in še vedno

je čedno opravljen. Od kod to? Prvi ne pazijo na obleko, na male luknje, ki se časoma prikažejo, itd. Drugi pa skrbno pazi na obleko, hitro zašije vsako malo luknjico, da se zašito niti ne opazi, itd. Drugi pazi na vsako malenkost, skrbno ohranja svojo last, prvi pa so zanikrni in malomarni. Zato popravi in izboljšaj vsako stvar takoj, ko opaziš, da je pomanjkljiva in poškodovana. Žebelj, kateri je izpadel iz podkve, in ga gospodar ni takoj nadomestil, je povzročil zgubo podkve, potem pa je konj očotal in slednjič padel.

Narodni ekonom francoski Leo Say pripoveduje naslednjo dogodbo: Na nekem posestvu je bila drobnica in kuretina shranjena v ograji, katere vrata pa, ker je bil zapah pokvarjen, so bila večinom odprta. Z par krajarji je bila škoda popravljena. Ker pa tega niso storili, izgubila se je mnogotera kura. Nekega dne pa je všlo mlado prese, in cela družina posestnikova z vrtnarjem, kuharico in dekle vred je je iskala. Vrtnar je prvi opazil prešička, ko pa je skočil čez jarek, da bi mu prestregel pot, zvil si je nogo ter je moral stinajst dni ležati. Kuharici kje zgorelo perilo, ki je je razobesila po kuhinji. Dekla je v naglici pozabila privezati živino v hlevu. Ko se je povrnila, zapazila je, da je krava žrebetu zdrobila nogo. Glejte koliko škode je povzročil zapah, katerega niso takoj popravili.

Predragi rojaki! varčujte! Skrbno pazite na to kar imate, nobena stvar vam naj ne bode premalenkostna, da bi na njo ne pazili in je ohranili. Zboljšajte in popravite vsako stvar takoj v začetku. Sosebno slovenske gospodinje lahko varčujejo ravno v tem, da gledajo tudi na malenkostne stvari. Skrbna in vestna gospodinja, more v gospodinjstvu, in naj bode isto še tako malo, mnogo privarčiti, ako zna gospodinjiti tudi z malenkostnimi. Da pa bodo znale varčno gospodinjiti, treba jih pred vsem že v mladosti h temu navajati z besedo, zgledom in v dejanju. Zato nikakor ne moremo dovolj obsojati grde navade, da nekateri stariši hčerke, ki so ravno odrasle šoli, takoj pošljejo v tvornico. V tvornico hodijo, dokler se ne omože. Kaj čuda, ako take žene potem ne znajo gospodinjiti? Kuhati ne zna, šivati in krpati tudi ne, z jedno besedo o gospodinjstvih poslih nima niti pojma, in vendar mora gospodinjiti. Kako žalostno je pač v taki družini. Stariši, učite svoje otroke varčiti s tem kar imajo, sosebno pa vadite dekleta v gospodinjstvih opravilih, ker le tako polčitate temelj srečnemu in zadovoljnemu življenju svojih otrok!

Poziv!

Rojaki!

Naznanjamo Vam, da smo ustanovili „krojaško zadrugo“ v Gorici.

Povabljeni ste preuljudno, da pristopite v obilnem številu kakor hitro Vam bo mogoče, ker le v združenju je moč.

Zadruga je vpisana pri okrožni sodnji v Gorici.

Zadruga ima omejeno zavezo in sicer je zavezan vsaki ud s svojim deležen in še za enkrat toliko. N. pr. kdor pristopi z enim deležem (20 gl.), je zavezan za dva (40 gl.) i. t. d.

Vpisnina je 1 gl., kujičica s polnimi pravili stane 20 kr.

En delež znaša 20 gl., katere lahko izplačate v mesečnih obrokih po 4 gl.

Vsaki zadržnik vloži lahko po več deležev, nekateri so že pristopili z 5-10 deleži.

Želeti je, da bi veliko njih vplačalo po več deležev.

Vsaki zadržnik lahko izstopi ob koncu leta in vdobi deleže povrnjene.

Kaj hočemo z zadrugo?

Pomagati delarskemu ljudstvu s tem, da odpremo prodajavnico suknenege in drugega krojnege blaga v Gorici.

Krojačem bomo s tem pomagali, ker bodo v združni prodajavnici dobivali poštene cene in ne bodo odvisni od mogočnih gospodov, ki z denarjem premagavajo enega krojača za drugim.

Za občinstvo sploh bo imela zadruga pomen, ker pri nas bodo vedno gotovi, da dobro kupijo.

V prodajavnici bodo vodili opravila prodajavci nastavljeni od zadruge proti primerni varščini.

Našli smo že sposobne, v trgovstvu in knjigovodstvu izvežbane prodajavce.

Ti bodo pod nadzorstvom načelnika peterih mož. Načelnikstvo zopet bo pod nadzorstvom nadzornikstva peterih mož.

Podjetje je torej varno. Denarja ne manjka, gre se le za to, da veliko njih pristopi k zadrugi.

Kdor bi si upal vplačati kako večjo svoto, prišel bi nam ob začetku posebno prav.

Deleže bomo obrestovali po 5%, dobicek bomo delili po sklepih občnega zbora.

Rojaki! Cele dežele korist tirja, da pristopite k zadrugi. Do zdaj je pristopilo še le 80 udov z 120 deleži, a treba nam je vsaj 1000 deležev.

Zatorej pogumno naprej, ker nasprotniki nas hočejo poriniti nazaj! Treba je še veliko agitacije!

Kdor se hoče vpisati, naj se oglasi pri blagajniku G. Luka Dugar na Placuti št. 12. v Gorici. Iz prijaznosti sprejema podpise tudi:

Upravništvo „Primorskega Lista“ v Nunski ulici št. 10. in „Goriška tiskarna A. Gabršček“ v Gosposki ulici.

Dopisi.

Iz Ročinja: Kdo si ne bi v čast štel, ako ne mi Ročinci, ko se sedaj toliko zanimivega čita po časnikih, od naše lepe vasice, pa nebo še konca, kajti dala je slavnata zvezla repatica na slavnem Pušnem, ki po očetovsko skrbi za nas Ročince. Ta pušenski modrijan, kateri učenost in modrost nabira na „škartocovi“ peči ko mu je glava polna šnopsa in vina, sklenil je pogodbo (prijateljstvo) z lepo, nedolžno ročinsko Ančiko, da mesto nje v Brivcu napada ročinske poštenjake, žene, da celo še duhovni so mu trn v peti. Ta pušenska sraka nabrala si je pavovega perja pri naši učiteljici Ančiki, in sedaj ga raztresla po Brivcu. Ko bi ta slavni modrijan, Jožko po imenu, mesto peresa pograbil vile in plug, ne bi šlo premoženje rakovo pot. Občudujem, dasiravno sem prost nerazumen kmet, naše starešinstvo, da na ime „Frakelburg“, s katerim je ta velikan krstil naš Ročinj, da se ne game in molči. Ako vam v čast služi to ime, ne tako meni.

Upati bi bilo, da bode že konec te homatije. Tebi pa nedolžna Ančika, gracija ročinska, čestitam jaz kmet, da si zbrala svojemu stanu tako primerne tovariša. Ročinjec.

St. Viska gora. V saboto, 14. pr. m. poslovil se je naš dosedanji g. učitelj Viktor Uršič ter odšel drugi dan na svoje novo mesto — kot nadučitelj v Podmelec.

Teško je bilo zanj in za ljudstvo to-le slovo. Zakaj služboval je tukaj čez

13 let. Ves mlajši naraščaj se je izšolal pod njegovim vodstvom. Nemogoče je tedaj da bi se srca v tolikem času ne navezala drug drugemu.

S svojim veselim in odkritosrčnim značajem prikupil se je vsakomur in ni ga imel sovražnika ob svojem slovesu; — slabostim pa smo vsi podvrženi, tega tudi ne smemo zabiti in prezreti.

V šoli si je navezal mladino s svojim preprostim in lahkim načinom v poučevanju. ki mu je takorekoč prirojen. Imel je prelepo navado, da je, kjer se mu je nudila prilika, vpletaval mej podukom verske misli ter na ta način v šoli zelo podpiral dušnega pastirja glede prave, krščanske vzgoje mladine.

Radi tega po vsi pravici žalujejo po njem: mladina, ki je bilo jokala pri zadnjem nagovoru v šoli, pevski zbor, pri kojem je sodeloval vsa leta sem, ter sploh vse ljudstvo, in pesem, ki so mu jo zapeli pevci — tovariši v saboto večer v slovo, bila je zapeta res iz srca. Te skromne vrstice naj bodo očitno priznanje in zahvala za njegovo 13 letno tukajšnje službovanje ter h krati spodbuda na novem mestu, kjer Vas g. nadučitelj, ohani Bog še mnogo let Vam in drugim v častni in večni blagor. Z Bogom, še enkrat!

(Op. ur. za zadnjo številko prepozn.)
Iz Marijinega Celja. V nedeljo 15. t. m. imelo je društvo za zavarovanje gove živine svoj 2. redni občni zbor. Na dnevnem redu bilo je: poročilo blagajnikovo in tajnikovo. Udov je imelo društvo 95 rednih in dva podporna. Zavarovane je bilo živine za 22000 gld. Zavarovalnina je znašala torej 220 gld. Ako pristejemo še vstopnino po jedno krono za udu, bilo je društvenega premoženja 267 gld. 50 kr. Mej letom izplačalo se je odškodnino dvema udoma in sicer prvemu 70 gld., drugemu 60 gld. Še dva slučaja pogina bila sta v zadnjih tednih, ki bosta tudi sedaj primerno odškodovana.

Pač prekoristno društvo! Kaj naj počne revež, ki ima samo eno kravico in mu ta pogine! Kako ukupiti si drugo? V društvu pa najde za male novce, ki jih je vplačal, zares izdatno podporo.

Zeleti bi le bilo, da se tudi za ta društva ustanovi neka zveza, ki naj v slučaju velikih nesreč malim podružnicam priskoči na pomoč!

Marijivemu načelstvu, odbornikom in oglednikom za trudapolno, a brezplačno delo: najtoplejša zahvala! Bog daj srečo!

František Šmid,
društveni nadzornik.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Velik štrajk je izbruhnil pri tvrdkah Thun in Banffy. Ne nizka plača, ne odpuščenje delavcev ni vzrok temu štrajku. Nasprotno. Delavci dobijo po 70 gld. na teden, poleg tega pa so sklenili pogodbo na celih 6 let. Ti delavci v delavnicah grofa Thuna in barona Banffyja se tudi ne morejo tožiti radi delavnega časa. Delajo le par dni v tednu, ostali

in igranja na klavir v bližnji soseski ni bilo po volji.

Ko gre tedaj čmeren po imenovan mirni ulici, zapazi na neklih vratih listič z napisom: „Dve sobi z razgledom na vrt se precej oddajo!“

„Kaker nalašč zame!“ misli si profesor: „mir na ulici, dve sobi, razgled na vrt. Poskusimo!“

Pozvoni, čaka, nobeden ni odpiral, v hiši vse mirno, pozvoni v drugič, krepkeje; sedaj se še-le prikaže postarana gospa, posestnica hiše, ki gospoda Koširja vljudno popraša, česa želi. Ko zve, veselo reče: „O, prosim, prosim, kar vstopite, oglejte si stanovanje, upam, da Vam bo všeč, gospod profesor!“ Zgovorno mu pripoveduje o vrlinah svoje hiše, posebej še stanovanja, ki je še prazno.

„Zagotavljam Vas, gospod profesor, da bote zadovoljni: sobi, kot nalašč ga Vas, prostorni, značni, zdravi, lepo slikani, pa po ceni, boljšega stanovanja ne dobite z lepa.“

Previdni profesor iz skušnje ve, da vsak hvale svoje, ne pove pa pomanjkljivosti je sicer zadovoljen s stanovanjem, vender nekaj mu ni všeč in to so stranke, ki tu stanejo v tej hiši. Popraša tedaj, pa precej glasno, ker je opazil, da je gospa nekoliko trdih ušes: „Videl sem, da imate, gospa, še druge ljudi v hiši: dovolite, je-li je kedo mej njimi, ki igra?“

čas so prosti, vlečejo pa vsejedno njihovo plačo. Delo tudi ni naporno. Vsak sme delati, kar hoče. Še v delavnici jim ni treba biti, lahko gredo v tvorniško „restavracijo“, kjer dobé dobro jelo in pilo. Tvornici izdelujeta srečo in blaginjo avstro-ogerskih narodov. Toda žal vodstvi tvornice nimata one oblasti, da bi delavce mogli prisiliti k izdelovanju sreče in blaginje narodov. Zato so se mnogi delavci lotili vse drugega dela, ki nikakor ni na čast delavcem in vodstvom. Tako je torej v našem in ogerskem državnem zboru. Za predpustne burke nemških prenapetih morajo ubogi davkoplačevalci plačevati vsak dan okroglo 5000 gld. Do danes torej stanejo neumnosti državnega zbora v tem zasedanju že 70.000 gld.

Pretep v državni zbornici. Ko je v državnem zboru Dazscynskemu, ki je stavil predlog, da se odpravi člen 14. osnovnega zakona, odgovorjal dr. Krajač ter ostro prijel levičarje, poskal je na galeriji časnikar Penížek. To je razgrela kri nemških poslancev. Wolf in nekateri drugi so drli na galerijo, ter s silo hoteli odstraniti Penížeka. Temu so prihiteli na pomoč nekateri mladočeški poslanci in tako se je vnel čisto navaden fantovski pretep. Z galerije so se spravili na hodnik, kjer se je komaj posrečilo pomiriti razgrete pretepeče. Posl. Pospišil je krvavel na licu. A tudi Wolf je menda odnesel cel koš českih bunk. Pač žalostni pojavi iz zbornice ljudskih zastopnikov.

S pogajanji med desuico in levice hoče vlada poskušati. Koliko nade pa je, da se doseže sporazumjenje, pokazalo je že prvo posvetovanje nemških levičarskih strank, ki menijo staviti take zahteve, katerim nikdar sedanja večina in vlada ne moreti pritruditi.

Tudi ta poskus je luknja v vodo.

Italijanski poslanci so šli torej v opozicijo. Gorje vladi, ko ji bodo ognjevit, dosedaj državo vzdržujoči italijanski gospodje nasprotovale. Trije tridentinski poslanci so radi tega izstopili iz kluba, posl. Zanetti pa gre čez drn in stran z liberalci. A opozicija njihova je zelo pohlevna, ker le vedno beračijo okolo poslancev večine in vlade, da bi se ne ustanovil hrv. gimnazij v Pazinu. Posl. Angeli in Verzegnassi, ki sta grofa Thuna predložila sklepe protestnega shoda laških županov, je grof Thun izjavil najodločneje, da vlada nikakor ne odstopi od svojega sklepa, toliko glede gimnazija v Pazinu, kolikor glede prašanja dež. šolskega zaloga v Gorici. Povdarjal je, da tudi opozicija italijanskih poslancev ne more premeniti taktike vlade. Pač mrzel curek za razgrete glave italijanskih onorevolov.

Zakon o služabniških plačah je vlada vrnila poslanski zbornici, ker je gosposka zbornica premenila zadnji odstavek, da zakon stopi v veljavo še-le z dnevom razglasenja. Ako vlada preloži državni zbor, bodo državni služabniki lahko čakali na zboljšanje njihovega položaja.

Vnanje države.

Apostolskega nuncijatura, ki bi se imela ustanoviti v Petrogradu, še ne

bo tako hitro ustanovljena, ker se ruski vladni krogi bojé, da bi dobila ta ustanovitev tudi politično veljavo. Upanje pa je, da ustanovitev rečene nuncijature ni za vselej odložena.

Amerikanci sedaj spoznavajo, da se ni dobro utikati v stvari, ki človeka ne brigajo. Prisvojili so si Kubo, Portoriko in Filipinske otoke. A ta nova posest jim bode prizadela še mnogo skrbi in škode. Na Filipinah domačini nočejo vedeti o ameriški vladi ter se pripravljajo na upor. Ravno tako poročajo z Kube, da se tudi na Kubi zbira vstasi pod vodstvom Gomeza, ki hočejo braniti samostalnost Kube.

Švedija in Norvegija sta dobili novega vladarja. Ker namreč Švedski kralj Oskar II zelo boleha in pojde za dalj časa na jug, poveril je prestolonaslednika princa Gustava začasno z vlado obeh držav.

V Bolgariji je odstopilo ministerstvo. Grekof sestavlja novo ministerstvo.

Kaj novega po Slovenskem?

Na Krajiškem. V Novem Mestu je umrl kaonik Rhard Frank. — Na posestnika Iv. Birk se je zvrnil voz drvi. Ponesrečenec je obležal na mestu mrtev. — Grajščino metliško je kupila „Ljudska posojilnica“ v Ljubljani. — Novo Raiffeisenovo posojilnico so osnovali v Gojzdu, v kamniškem vkraju. — V Doljnih Kamnjah pri Novem Mestu je osmim posestnikom ogenj uničil v činemoma vsa poslopja ter poljske pridelke. Škoda cenijo nad 16.000 gld., zavarovani so pa bili le na okroglo 1800 gld. — Glasovanja po imenih so uvedli tudi v ljubljanskem mestnem svetu. V zadnji seji so dvakrat glasovali po imenih. — Pri Senožčah je na cesti za Gabrkom zmrnil 70 letni Blaž Modic. Gonil je s sinom vole proti Divači. Sin se je komaj rešil. — V St. Petru na Krasu je padel Tomaž Kaluža po noči čez železnični nasip. Zjutraj dobili so ga delavci malo živega. Umrl je, predno so ga prinesli domov.

Na Stajerskem. — V Celju si je korporal Avgust Jesih pognal tri krogle v glavo. Krogle so mu odrgale ves spodnji del glave. Basal je puško z nova, a so ga ustavili. Nesrečnež še živi, in upajo da okreva. Bode pač huda pokora za greh. — Odvetnikov je na Stajerskem 179. — Naučni minister je dovolil za tekoče leto 5 gimnazijalnemu razredu v Ptujcu pravico javnosti. — V seji rudarske zadruge v Celju je predlagal nek nemški inženir iz Štor, naj se z denarjem, ki preostaje zadrugi pri upravnih stroških, zidajo nemške šole. Toda delavci so ta predlog odklonili. Pametno in modro.

Na Koroškem. V Rožeku je umrl č. g. župnik Iv. Godec. — V Prevaljah je kat. delavsko društvo priredilo krasno božičnico. — V Gosinjavasi pri Važenbergu je pogorela Erhartu hiša in skledenj. Škoda je velika. — V Mlinskem grabnu pri Velikovcu so našli zmurlega 33 letnega Franč. Krala. — V Celovcu se je obesil hišni posestnik J. Porta. —

LISTEK

Mirni sosede.

„Godba, pa godba in zopet godba!“ godernja gospod profesor Košir, ko stopa proti svojemu domu. Bil je prav lep spomladni dan in tedaj nič čudnega, da so bila okna povsodi na stežaj odprta, iz njih pa so se slišali glasovi tu klavirja, tam gosli, malo naprej pa zopet klavirja. „Ze zopet!“ vzdihne, ko krene v stransko ulico, kjer mu precej pri prvih hišah zadoni na uho glasno petje čevljarja, ki si s pesmico dela kratak čas pri delu. Profesor ni poznal razločka mej dobro in slabo glasbo, oboja mu je bila enako zoperna. Nevoljen, godernjaje nad ljudmi, ki baje dragoceni čas zapravljajo s takimi nepotrebnimi rečmi, kaker je godba in petje, dospe v ozko ulico, kjer je vladala nenavadna tihoča, in godbe celo ni bilo čuti.

Zakaj pa je bila našemu znanu ta umetnost tako zoperna? Profesor, učen mož, je že več let pisal imenitno modroslovno delo. In kaker je že velik križ s stanovanji po večih mestih, tako tudi gospod Košir ni mogel z lepa dobiti kotiča, kjer bi ga mestni šum ne motil: posebno pa ga je raztresala in motila vsaka godba, češ, da ga ona najbolj ovira in vznemirja pri znanstvenem delu. Tudi sedanje stanovanje mu ravno zaradi petja

„O, prosim, igralca ne trpim v hiši: ljudje, ki si po glediščih iščejo zaslazka, niso dosti prida in zato takih nemaram.“

„Ne mislim gledaliških igralcev, ampak mislim takega, ki bi n. pr. igral na klavir.“ „A tako?“

„Tudi takega ni pod mojo streho.“ „Kedo pa stanuje še tu?“ pozveduje dalje profesor.

„O sami mirni, dostojni ljudje: zraven Vašega prihodnjega stanovanja, gospod profesor, če smem upati, da se zmeniva, je nek gospod Sostič, knjigovodja, prav vljuden in miren človek; naprej stanuje gospod Zemljak, finančni uradnik, tu gori na tem koncu učiteljica Pavlina Križan, prav tam v kotu pa nek trgovski pomočnik. Zagotavljam Vas, da so sami mirni ljudje in sem prepričana, da Vam bodo že zaradi tega všeč, ker so po svojem poklicu malo doma.“

„Tako, tako, dobro, precej jutri se preselim“, reče profesor; „saj sem, tedaj brez velicega pohišstva, nekaj knjig, vse to bo kmalu prenešeno!“ Vidno zadovoljen se poslovi in hiti vkrenit potrebno za preselitev. Res, drugi dan zvečer je bilo že vse v redu, in gospod profesor se veseli prijetnega doma, kjer se bo lahko v miru pečal z znanostjo in nadaljeval davno že pričeto delo, pri katerim ga ne bo motilo večno igranje po klavirjih, goslih, kitarah in ne razburjalo petje iz dobrih in slabih grl. V

prvih čez dolgo časa gre danes zopet vesel in zadovoljen k počitku ob svoji navadni uri, ob osmih zvečer, v svesti si, da ga ne bo dražila nesrečna godba.

Mej tem so prišli tudi njegovi novi sosede domu: loputanja z vratni ni bilo čuti, tudi hodili so mu mirno mimo sobe, kaker se spodobi olikanim ljudem in tedaj ni bilo vzroka pritoževati se čez nje.

„Hvala Bogu, dobro sem jo zadel!“ to je bila zadnja misel gospoda profesorja in potem so mu polagoma zlezle oči vkupaj.

Pa ne za dolgo. Zbudi ga zategnjen, žvižgajoč glas: „Moj Bog, kaj je to? menda vender ne flavta?“

Da, njegovemu sosedu, knjigovodji Sostiču se še ni mudilo spat, kratkočasiti se je začel po stari navadi s flavto.

Nevoljen pograbi profesor črevelj in potrka po steni:

„Mir tu zraven“, zakliče, „nehajte s to nadlogo, jaz ne morem spat!“

„O, oprostite, ali ste ne mara bolni?“ oglašil se sosed.

„Da, da, bolan sem, prosim, mirujte!“ Igralec s flavto vmolkne; smilil se mu bolnik.

Z dovoljen, da je pomagal, zatisne profesor zopet oči. — Kar zasliši glasove, kakor daljnega groma.

(Dalje prih.)

NOVICE.

Veleč. g. Jan. Kolavčič, župnik solkanski je hudo obolel. Priporočamo vrlega gospoda sobratom v molitev.

Umrl je v Gorici gimnazijski profesor g. Jozef Wenzel v 46 letu svoje starosti. Pogreb je bil večeraj ob 10. zjutraj. Dijaki so mu izborni zapeli pred hišo in pri Kateriniju v slovo 2 nemški žalostinki. N. v. m. p.!

Umrl je v Ljubljani preč. msg. dr. A. Čebašek, stolni dekan. hišni prelat sv. očeta itd. Blagi pokojnik počivaj v miru.

Imenovan je g. Jozef Janovsky, učitelj na ljubljanski mestni nemški šoli, za telovadnega učitelja na ženskem učiteljskem v Gorici. „Karljola“ se zelo hudoje radi tega imenovanja. Pa nad čim se že ista ne jezi in spodtika?

Imenovanja. Justično ministerstvo je imenovalo gg. Jozefa Cecheta, sodnikom v Ajdovščini, Jož. Fona, sodnim tajnikom v Gorici in dr. A. Povšiča sodnim tajnikom na Dunaju.

Odlikovana slovenska profesorja na Ruskem. G. Fran Stiflar profesor v Kalugi je ob novem letu dobil red Sv. Ane II. vrste in gosp. M. M. Hostnik profesor v Rylsku, znani slovenski jezikoslovec pa red sv. Stanislava II. vrste. Kako izvrstni moči sta imenovana dva Slovence, piča to, da ima g. Stiflar že 4, g. Hostnik pa že 3 rede.

Spremembe pri učitelstvu v Tominskem solskem okraju. — 15. t. m. so nastopili službe: gg. Ivan Krajuk, kot def. nadučitelj na štirirazrednici v Kobaridu, Ivan Hrast iz Podmelca, kot def. nadučitelj na trirazrednici v Cerknem, Viktor Uršič iz Št. Viškgore, kot def. nadučitelj na dvorazrednici v Podmelcu, Andrej Trebše iz Cirkna, def. nadučitelj na dvorazrednici na Srpenci. — Na enorazrednicah: gg. Jozef Kenda iz Tribuše, na Idriji pri Bači, Ivan Trebše iz Žage, v Dol. Trebuši, Peter Kogoj iz Bukovega v Podbrdo, Rudolf Jelinič iz Podbrda, na Št. Viškigori.

Gg. ene: Franca Zupančič iz Kobarida v Podmelcu, Franca Stres v Volčah.

Vabilo k občnemu zboru „kat. delavskega društva“, ki bo dne 5. t. m. ob 10. uri zjutraj na Goriščeku v gostilni gospoda Waneka (pri Katariniju). K shodu smejo tudi neudje kot poslušalci.

Dnevni red: 1. O podporah in načinu podpiranja društvenikov. 2. O pritožbah društvenikov. 3. O shodu delavcev v Ljubljani. 4. O varčnosti. 5. Morebitni predlogi. — K obilni udeležbi vabi **ODBOR.**

Delavci, ki so v slovenskem katoliškem društvu naj se udeležijo shoda pri Kateriniju; kjer bodo določili bolniško podporo. — Odbor bo odgovarjal tudi na pritožbe ali na morebitna prasanja.

Javen shod priredi slov. kat. delavsko društvo v nedeljo ob 3. popoldne v dvoran g. Alojzija Mozetič-a v Solkanu. Razgovor bude v obrtnem združenju s posebnim ozirom na krojaško zadruho. Solkanci udeležite se mnogo broju!

Shod za krojaško zadruho bo v gostilni g. Katnika „Pri zlatem križu“ (Pri Lizi) dne 13. t. m. ob 6. uri zvečer. Udeležba bodi velika!

Krivo razumeli so nekateri čitatelji naše priporočilo g. Martina Poveraj-a v zadnji številki, češ da je ironično. Bog ne daj! Mi g. M. P. prav iskreno priporočamo slov. občinstvu. Kar smo pisali je gola resnica, ne ironija!

„Eco del popolo“ je pričel zopet izhajati. Želimo listu, da bi se vtrdil in odločno deloval med furlanskim ljudstvom.

Odbor „kat. slov. del. društva“ v Gorici naznanja, da so mu poslali za društv. knjižnico knjige sledeči gospodje: g. Vinko Levičnik, akademični kipar v naših zavodih v Gorici 19 knjig; č. g. Karol Čigon, vikar na Vojski 23 knjig; č. g. Josip Tončič, stolni vikar 10 knjig; č. g. dr. Andr. Pavlica, stolni vikar 10 knjig; č. g. Ludovik Kumar, župnik v Biljani 16 knjig; gospa Mercina, soproga našega učitelja 90 knjig; g. Fran Novič, krojač 3 knjige; g. Andrej Cas, iz Vojskega 10 knjig; g. Luka Dugar, stražnik v pokoju 73 knjig; č. g. Val. Kovačič, kaplan na Placuti več knjig.

Darovalcem se srčno zahvalujemo. Imenik knjig je na razpolago pri g. Dugarju na Placuti šte. 12, kateri prijema nadaljne darove bodisi knjige ali denar za vezanje. V novi omari je še dosti prostora in za 500 delavskih družin bi trebalo še berila, zato pa gospodje v mestu in zunaj mesta, darujte nam knjige, katerih ne rabite več! — Sv. pismo pravi: Kar imate preveč, dajte ubogim! In Bog bo videl Vaše dobro delo in se Vas bo usmilil.

Odklonjena avdijenca učiteljev. Avstrijsko učitelstvo se je imelo pokloniti Nj. Vel. cesarju, da bi pred najvišjim prestolom položilo spomenico s prošnjo, naj bi se s tega visokega mesta uplivalo za zboljšanje gmotnega stanja učiteljstva. V tej deputaciji je imela biti zastopana tudi slov. „Učiteljska zveza“ in goriško učiteljsstvo. Učiteljsstvo ne pojde k cesarju, ker ga vlada ni priporočila za dovoljenje avdijence. Zakaj vlada ravno učiteljstva ni priporočila, ko je znano, da cesar vsakogar rad sprejme, ako ga vlada priporoči.

Goriški mestni zbor je protestiral proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu. Namestništvo pa je zavrnilo ta protest, ker je mestni zbor s tem prestopil svoj delokrog. Seveda so se radi tega razsrdili mestni očetje in neizogibni Graziadio je spustil oestro govoranco radi tega.

Italijansko vseučilišče v Trstu je že zagotovljeno! Tržaški mestni svet je sklenil vsako leto darovati 10000 gld. za vseučilišče. Tudi v goriškem mestnem zboru je žid Graziadio Luzzatto predlagal, naj se stavi v proračun za vsako leto neka svota v namen, da ustanove v Trstu laško vseučilišče, dokler se namen ne uresniči. Seveda goriški mestni zbor lahko zametne denar, ker nima nobenih potreb. Mesto je že tako preskrbljeno z vsem potrebnim! In dokler se bodo slovenski groši stekali v Gorici, je Goričanom lahko „špogati“ si take „špase“. Za kanalizacijo, vodovod, potrebno razsvetljavo ni denarja, a za laško vseučilišče ga takoj dobé.

Dr. Graziadio Luzzatto se da krstiti. Tako govorijo po Gorici. To pa menda le radi tega, ker meni, da bode potem imel večjo pravo, grditi in napadati prevzvišenega kneza in nadškofa. Tudi pravijo, da bi rad kandidiral v deželni zbor, a goriški „kaprijonti“ se še pomišljajo s pristnim židom stopiti pred goriške volilce. Mogoče pa je v Gorici dandanes vse. Se non è vero, è ben trovato!

„Viva Gorizia Italiana!“ Gorica, „città prettamente italiana“ je imela, kakor javne listine govoré, leta 1754 le 14 družin italijanskih. In zdaj? Nekaj Italijanov je že več v Gorici, drugi so pa samo „scelafs di Gurizza“.

Tako imenujejo Furlani iz niže Furlanije Goričane sploh. Vse italijanstvo Goriško je sad potujčevanja. To pričajo s prav malo izjemami imena goriških „Italijanov“, sami ar-ji — in — eci, ak-i, ič i. Res sami pristni toskanski priimki. Taki so „i scelafs di Gurizza“.

Politiški obhod vipavske železnice je bil predpretekli teden od 20. do 28. kilometra to je do Ajdovščine. Sprejeli so spremembo, namesto prvotne črte čez Cesto v Ajdovščino. Kolodvor v Ajdovščini bude za 70 m. bližje trga, kakor je bilo prvotno namenjeno.

Posl. Spinčič in grof Alfr. Coronini pozvala sta na odgovor vlado radi poverjenj v javnih tržaških skladiščih. V teh skladiščih, katere je država prevzela od tržaškega mesta, so nastavljeni najhujši italijanski srditeži. V zadnjem času so prišli na sled velikim sleparijam, ki so se na debelo izvrševale na škodo države. Tudi radi postopanja s slovenskimi delavci sta se pritožila.

Italijanski poslanci bodo interpelovali radi najnovejših imenovanj na našem okrajnem sodišču. „Karijola“ pravi, da to ne bude navadna interpelacija, marveč vse kaj drugega. Radovedni smo res, s kakim strašilom nastopijo italijanski levi proti vladi, ki se drzne za slovensko sodišče imenovati slovenskega jezika zmoežne uradnike.

Zenitnine v goriških predmestjih posebno na Placuti napravljajo svatom veliko nepriliko, ker te obžalovanja vredne ljudi, kadar stopijo iz cerkve, sprejme navadne tolpa goriške mularije, da jih nadleguje za „un par di sols“ in če jih ne dobi, jih zasmeljuje na pobalinsk način. To se godi tudi ob krstih, kjer morajo botri trositi solde med pobaline. Tu so začetki zločinstva izsiljenja, pa naša policija, kaj takega ne vidi. Srečna Gorica!

Novi Dijogen. Umrl je v Gorici pred kratkim notar dr. Mir. Della Bona previden s sv. sakramenti za umirajoče. Star je bil 82 let. Delal je do zadnjega. Znan je bil tudi Slovencem. Menda od starega grškega čudaka Dijogena, ki je prebival v sodu, ni več videl svet takega moža. Notar Della Bona je bil sedanji Dijogen. Denar mu je bil totiko vreden kakor — nič. V nekaki kleti je imel pisarnico, kuhinjo in spalnico — vse. Postelje ni imel, naslonjač mu je bil po dnevu stol, po noči postelja. Malo pred smrtjo so hoteli mu kupiti posteljo; a ni je hotel.

Družbo so mu delale podgane, ka-

tere so za pečjo glodale ostanke večerje, katero si je sam šel kupovat. Srajca mu je morala že skoraj pasti iz života. Govori se, da je imel vedno košček krede, da je pobelil spredaj srajco, ko je bila umazana. O spodnjih hlačah in nogovicaht niti govora.

Ko so mu prodali na dražbi hišo in zadnjo podobo raz steno, je on mirnodušno pri dražbi sam pisal zapisnik.

In ta mož je delal noč in dan in veliko zaslužil. Delo njegovo je bilo dobro, vestno. Zase ni nič porabil; kam je tedaj vse izginilo? Bil je družinski zvezi z največimi bogatini Dottori. Ti so mu tudi oskrbeli pogreb. Tako je izginila iz človeške družbe ta čudna prikazen — drugi Dijogen.

Vabilo na naročbo. Tukajšnje c. kr. kmetijsko društvo vabi, kakor v preteklih letih, na naročbo, katere se lahko udeležijo društveni udje in kmetovalci naše dežele, na skupno nakupovanje a. bakrenega vitrijola (prve vrste) in b. zmlatega žvepla (dvakrat rafinirano, izvanredno drobno zmlato), po naslednjih pogojih:

1. Kupna cena za bakreni vitrijol je določena na 24 gl. in 80 kr. kvintal.

2. Pri naročbi bakrenega vitrijola je plačati 5 gld. varščine od vsacega kvintala ali 50 kr. od vsacih 10 kilogr.

3. Za originalne sode držeče 250 kgr. ne bo plačati embalaže; med tem ko se bodo za manjše množine vračunili žaklji po različnosti množine blaga.

4. Najmanjša množina bakrenega vitrijola, katero se sme naročiti, je določena na 10 kilogr. in v množinah, katere se dajo deliti s številko 10.

5. Kupna cena zmlatega žvepla v žakljih po 50 kilogr. je gld. 7 kvintal, in varščina, katere se mora plačati pri naročbi znaša 1 gld. vsaki žakelj.

Na zahtevo sprejmó se naročila tudi na žveplo s primesjo 5 od sto bakrenega vitrijola po približno 7 gold. 50 kr. kvintal.

Splošni pogoji: Zgoraj navedene kupne cene so določene za blago v društvenem magacinu v Gorici (bivši sladkornici Via Cappuccini), toda stroške nakladovanja bodo morali plačati naročniki sami.

Naročbe se sprejemajo do konca marca 1899.

Blago se izroči v mesecu aprilu t. l. in takrat se ima izvršiti tudi dotično doplačilo.

Za naročnike, kateri bi ne prevzeli bakrenega vitrijola ali žvepla v času, ki se jim naznaní s posebnim listom, se bo hranilo blago v magacinu še osem dni proti nagradi 1 kr. od kvintala na dan. Po preteku te dobe se bo smatralo, da dotični naročnik noče sprejeti blaga in vplačena varščina pojde v korist „zaloga za naročbe“.

Opomba. Modra galica ali bakreni vitrijol ne pomaga samo proti trtni strupeni rosi ali *Peronospori*, ampak odganja *Peronospero* tudi na krompirju. Ta bolezen je že več let silno zmanjšala pridelok na onem krompirju, ki se izvažajo naše dežele, in zato priporočamo prav nujno, naj se krompir škropi z enako raztopljino, kakoršno rabimo proti trtni *Peronospori*; in sicer je prvkrat škropiti, kadar so rastline 20 cm. visoke, potem pa, kadar se prikaže bolezen, vsakih 15 dni.

Razpis službe. Ker se je izpraznila služba deželnega blagajnika z letno plačo 1100 gld., 10% draginjnsko priklado in s pravico do pet 10% petletnim in pa do pokojnine v zmyslu obstoječih določil, razpisuje se s tem to mesto.

Prosivcem je podati svoje dotične vloge po predpostavljjenih oblastvih deželnemu odboru ter priložiti jim dokazila o starosti, solanju, izpitih, dosedanjem službovanju, popolni sposobnosti za računjsko in blagajniško službo in pa o znani jezikov. V to je odločen obrok do 15. februarja 1899.

Kdor bo imenovan, bo moral, predno se zapriše, položiti službeno varščino v znesku 1100 gl. v državnih obli-gacijah.

Razpis službe. Ker se je pri deželnem knjigovodstvu izpraznilo mesto računjskega oficijala z letno plačo 800 gl., 10 odstotno draginjnsko priklado in s pravico do pet 10 odstotnih petletnim in pa do pokojnine v zmyslu obstoječih določil, — razpisuje se s tem ta služba, oziroma služba računjskega asistenta z letno plačo 700 gld., 10 odstotno draginjnsko priklado in s pravico do 5 petletnim po 10% plače in mesto računjskega vezbanca z adjutumom letnih 600 gld. (ali primerno dnino).

Kdor se hoče oglasiti za eno teh mest, mora do 15. februarja t. l. podati svojo prošnjo po predpostavljjenem obla-

stvu podpisanemu leželnemu odboru ter priložiti jej dokazila o starosti, solanju, izpitih in dosedanjem službovanju, potem o popolni sposobnosti za računjsko službo in pa o znani jezikov.

Tat in požigalec. Mizar Vincenc Toplikar, ki je delal v usnjariji Aquaroli v Zagradu, se je v noči od sabote na nedeljo zmuznil v tovarniško pisarno, ulomil v pisalno mizo in ukradel 172 gl. Da bi se ne zvedelo za tatvino, je zažgal papirje, ki so ležali v predalu. K sreči pa je ogenj kmalu ugasnil sam od sebe. Že drugi dan so prišli tata in požigalec, ki je na sodišču priznal svoj zločin.

„Vzajemno podporno društvo za zavarovanje goveje živine“ v Št. Petru bo imelo svoj redni občni zbor nedeljo 5. febr. popoldan po blagoslovu.

V Rihembergu so bile občinske volitve, ki so bile popolnoma mirne. Županom je bil zopet izvoljen g. J. Pavlica.

Nesrečna smrt. A. Uršič kovač iz Mirna šel je 16. pr. m. v Opatjeselo. Opolnoč je bil v Lokvici a od tam je zginil, še le 26. pr. m. so ga našli mrtvega v 20 m. globokem propadu pri Spacapanih v Renčah. Mož je zapustil petero otrok. — Govori se, da je mož rad pil ter je gotovo v pijanosti zašel v nesrečo.

Iz Volč nam je prijatelj poslal zvezek rženih stebel s popolnoma razvitim klasjem. Pač redka prikazen. Kaj bode pa ob žetvi?

V pokritje dolga 2600 gl. so dalje poslali Alojzijevišču:

Slavno županstvo: Brestovica: 10 gl. Iz Komna po bl. g. županu Jos. Kovačiču 10 gl. Monsignor Jos. Gabrijevčič 10 gl. Preč. g. Jan. Nep. Kumar 10 gl, Preč. g. G. Pavletič 10 gl. Preč. g. M. Zuchiat 10 gl. Preč. g. Jos. Gergolet še 7 gl. Zadnji izkaz 1295 gl. Skupaj: 1362 gl.

Dalje so poslali Alojzijevišču: Preč. gg. Fr. Črv 6 gl., Leopold Vuk 2 gl. Vikarijat: Št. Tomaž 5 gl. Preč. g. J. Bajec, nadškofijski tajnik 30 gl. Gospodična Ivanka Pahor nabrala o praznovanju sv. Antona 5 gl. 10 kr. Rihemberški staršine zložili 10 gl. 13 kr. Zamorec v Rihemberku požrl pri Drejcovih 1 gl. 8 kr. Gospa Francka Keber iz Bukovice 2 gl.

Vsem našim dobrotnikom Bog stoto- ro povrni!

Česa nima Alojzijevišče? Letos smo prejeli iz dežele zelo malo poljskih pridelkov. Krompir, fižol itd. je že popolnoma pošel, da smo prisiljeni drago kupovati. Obračamo se tedaj na prečastite gg. duhovnike, ki so največji dobrotniki slov. Alojzijevišča, naj bi se potrudili nam kaj nabrati. Kdor je že kaj nabral, pa ni še poslal, naj pošlje hitro. *Vsaj krompirja in fižola nam ne sme manjkati!*

Odmevi po pokojnem „Mattinu“. Javna tajnost je, da je pokojni „Mattino“ zobal iz vladnih jaslí. Izdavalci so ga, da so slepili osrednjo vlado in ostali svet glede resničnih tržaških razmer. Podjetje je propadlo sramotno in ostalina po njem je — tožbe izdajatelj Meneghelli in tovarišev proti vladi za svoto 57.000 gl. v pokritje zgube. V tej pravi bode igral svojo vlogo tudi baron Rinaldini. Vsekakor pa bode ta pravda osvetlila gnjile tržaške razmere.

Radi demonstracij od dne 25. decembra v Trstu je sedelo na zatoženi klopi več „signorov“. Dobili so od 5 mesecev ječe do 10 dni zapora. Največ je dobil neki Ivan Cereser, glede kojega je državni pravdnik predlagal, naj se ga iztira. „Piccolo“ joče kakor Jeremija na razvalinah

Šesti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovala so naslednja županstva: Brezovica pri Ljubljani 22 gld.; Smihel-Stopiče 50 gld.; Planina pri Rakeku 55 gld.; Borovnica 30 gld.; Škocijan pri Dobravi 20 gld.; Preserje 25 gld.; Vič 50 gld.; Šmartno pri Liti 20 gld. in Postojna 100 gld.

Državni zbor, ki se zahvali Jezusu Kristusu. To se je zgodilo v Kolumbiji v Južni Ameriki z naslednjo postavo. Kongres Kolumbije sklene: Čl. 1. Kolumbijanska republika izpolni svojo dolžnost, da koncem stoletja, v katerem je postala svobodna in samostojna, izrečno priprozna božjo socijalno oblast Jezusa Kristusa in se mu zahvali za vse prejete dobrote in sicer po tej postavi. — Čl. 2. da priča o tem priznanju se bo postavil v sporazumu s cerkveno oblastjo v stolnici (glavnega mesta) Bogata spomenik, kot znamenje narodne zahvale in v večem spomin tega kongresovega čina, s katerim se pripozna najjačji in najgloblji čut kolumbijanskih ljudstev. Čl. 3. En primerek te postave se bo izročil apostolskemu delegatu, drugi se bo poslal po našem nastopniku pri vaticanu Njih svetosti Leonu XIII. v znamenje udanost-

Kolumbianec nasproti namestniku Jezusa Kristusa. Čl. 4 Javi, da se bo stavila potrebna svota za izvršitev te postave v proračun prihodnje postavne dobe. (La Vera Roma 1899. Nr. 2.)

Zvit lopov. V mestu na Francoskem ulomil je tat v stanovanje neke ženske. Ta se je tako prestrašila, da je silno zakričala in pri tej priči se zgrudila nezavestna na tla. Tat se je toliko splašil, da je zbežal. Ljudje so nato prihiteli skupaj in tudi policaji so prišli gledat, kaj da se je zgodilo. Nekdo izmed navzočih ponudi se policistu, da ga spremlja z lučjo v roki po sobah da bi pregledala, če se je tat kam skrivil. Toda vse iskanje bilo je zastonj. Policist se lepo zahvali neznanemu prijaznemu človeku za izkazano prijaznost, da ga je spremljal po sobah in pomagal iskati lopova. Nato se dotična ženska zave in pogleda onega, ki je pomagal tatu iskati ko je ravno odhajal. Ženska nato zakliče: „Kaj ga niste prijeli tatu, jaz sem mislila, da ga imate“. Vsakdo si lahko predstavlja dolg obraz policisca, ki je s tatom tatu iskal.

Komet, ki ga je l. 1826 odkril stotnik Biela, bo med 12. in 14. novembrom t. l. res zadel ob zemljo. Toda bati se ni ničesar. Skozi rep kometa se vidijo druge zvezde, a ne vidijo se skozi najmanjši dim. To dokazuje da mora biti snov kometova silno zredčena. Komet bo toraj podoben roju mušic, in zemlja bo plula skozi ta roj. Seveda bo silno število zvezdnih utrinkov. Ko ti deli lete skozi zrak, se užgó in začno žareti in to so utrinki. Humboldt je l. 1833 v eni uri zapazil 25.000 utrinkov. Nekateri večji deli se bodo pač tudi približali zemlji, zemlja jih bo potegnila na - se, in padli bodo na zemljo kot meteori. Toda tudi teh se ni posebno bati, zakaj komaj na vsakih 100 let kak meteor ubije tega ali onega človeka.

Spovedni listki

in

podobe za I. sv. obhajilo

dobro se pri G. LIKARJU v Gorici:

listki črni z izbranim napisom eden tisoč 1 gl. 50 kr.; listki rdeči z izbranim napisom eden tisoč 2 gl.; podobe male s slov. molitvijo, napisom in podpisom 2 do 5 kr. kom., podobe srednje s napisom in podpisom 6 do 12 kr. kom., podobe velike s napisom in podpisom po 20 kr. kom.

Priporoča se najuljudneje za naročila.

Saunig & Dekleva

V GORICI — Nunske ulice 14-16 — V GORICI

prodajalnica in edina mehanična popravilnica

šivalnih strojev

Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 šivalnih strojev, n. p. za čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje se vdobe od 32 gl. naprej.

V zalogi imata tudi dvokolesa, puške in samokrese.

Ed. Pavlin,

v Gorici

v Nunskih ulicah št. 10.

nasproti gostilne „Belega Zajca“ usoja priporočiti preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo nagrobnih vencev vsake vrste, rož za cerkve, palm, šopkov za nove maše in poroke, voščenih sveč, mrtvaških oblek, rakev vsake velikosti, zlatih čerk, lesenih stajal za palme, zlatih loncev, svilnatih trakov vsake širjave in barv, črno rumenih, trobojnic bisernih vencov, papirja (manšete) za šopke, papirja v vsakih barvah za izdelovanje cvetlic.

Belega in črnega papirja in zlatih nog za rakev, zlata za olepšanje.

Vse po najnižjih cenah

Opozorjam tudi da tiskam črke na deriio in sprejemam vsa v to stroko spadajoča dela.

Vozniki v Gorici in z dežele, pozor!

Sedlar

Valentin Ferjančič

naznanja, da ima svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

v Vrtni ulici, v hiši grofa Thurna nasproti odprtemu sadnemu trgu.

V svoji delavnici prodaja vse potrebščine za zasebnike, voznike, jahalce, torbice, kovčege itd., izdeluje navadne in najfinejše vprege in oprave za jahanje.

Priporoča se toplo svojim rojakom in slav. občinstvu v Gorici in z dežele.

Jožef Culot

v Gorici, ulica Raštelj št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — **Božni venci.** — **Mašne knjižice.**

POSEBNOST:

semena za zelenjavo in trave.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba pošena.

Anton Kuštrin

v gosposki ulici št. 23, v hiši
g. dr. Lisjaka,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino raznih potrebščin n. pr.: kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Perutoriko in druge. — Olja: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. — Petrolij v zaboju. — Sladkor razne vrste. — Moko številko 0, 1, 2, 3, 4, 5. — Več vrst rajža. — Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. — Cena primerna. — Postrežba točna.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4

v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Priporoča dalje tudi svojo.

Odlikovan fotografski atelier

ANT. JERKIČ

v Gorici

na Travniku št. 11,

podružnica v Trstu na Akvedotu št. 25

priporoča se svojim rojakom v mestu in na deželi.

Čebelno-voščene sveče

priporočam prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom, ter slavnemu občinstvu.

Za pristnost jamčim z 1000 kr.

Z veleštovanjem udani

J. Kopač,

V GORICI, Solkanska cesta št. 9.

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Podpisanec uljudno naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril 13. oktobra t. l.

ново zalogo pohištva, ogledal, slik itd.

v Gosposki ulici št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Priporoča se posebno novoporočencem za preskrbo vseh mobilij, kakor tudi vsega pohištva, po najnižjih cenah.

Dajalo se bode tudi na obroke, bodisi mesečne ali tedenske. Zagotavlja točno postrežbo in ukusne izdelke po naj-novejših zahtevah te stroke. — Nadejaje se obilega obiska iz mesta in dežele, belježi z odličnim spoštovanjem

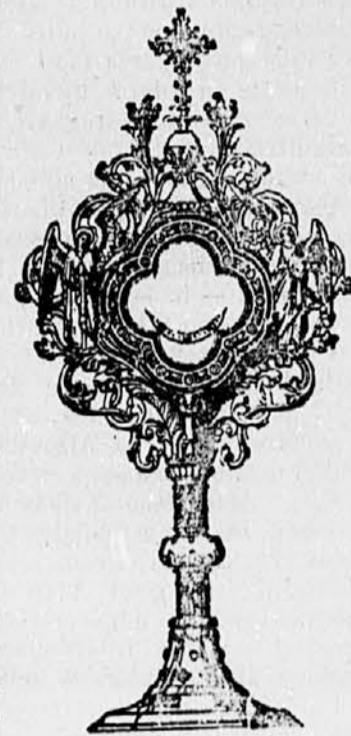
Anton Breščak.

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Daje se tudi na obroke.

Daje se tudi na obroke.

FRANC LEBAN

srebrar v Gorici

ulice Municipio št. 8

Priporoča se prečastiti duhovščini cerkvenim predstojništvom in podpirateljem domače umetnosti v najnatančnejše izdelovanje monštranc ciborjev, kelihov, tabernakeljnov i. t. d.

Streloводе iz bakra v ognju pozlačene najboljše iznajdbe, kakor tudi vsakovrstno popravo in pozlačenje.

Staro blago popravi, pozlati in posrebrni. Vse iz najboljše kovine v poljubnem slogu in po nizki ceni.

Odlikovana tovarna

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali strugarski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,

da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO

preskrbljena zaloga

ohladkov (remeša)

v najrazličnejših

vrstah.

Kulantna postrežba.

ZALOGA

vseh, k mizarski

in

strugarski stroki

spadajočih potrebščin.